

TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS
2005 m. spalio 20 d.*

Byloje C-264/03

dėl pagal EB 226 straipsnį 2003 m. birželio 17 d. pareikšto ieškinio dėl įsipareigojimų
neįvykdymo,

Europos Bendrijų Komisija, atstovaujama B. Stromsky, K. Wiedner ir F. Simonetti,
nurodžiusi adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovė,

prieš

Prancūzijos Respubliką, atstovaujamą G. de Bergues ir D. Petrausch, nurodžiusią
adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovė,

* Proceso kalba: prancūzų.

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Rosas (pranešėjas), teisėjai J. Malenovský, J.-P. Puissechet, A. Borg Barthet ir U. Lohmus,

generalinis advokatas M. Poiares Maduro,
posėdžio sekretorė K. Sztranc, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2004 m. spalio 7 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2004 m. lapkričio 24 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Savo ieškiniu Europos Bendrijų Komisija Teisingumo Teismo prašo pripažinti, kad 1985 m. liepos 12 d. Įstatymo Nr. 85-704 dėl viešojo užsakovo funkcijų ir jų santykio su privataus statinio projekto ir statybos vadovo funkcijomis (JORE, 1985 m. liepos 13 d., p. 7914), iš dalies pakeisto 1996 m. lapkričio 14 d. Įstatymu Nr. 96-987 dėl sutarties, susijusios su miesto atnaujinimu, įgyvendinimo (JORE, 1996 m. lapkričio 15 d., p. 16656, toliau – Įstatymas Nr. 85-704), 4 straipsnyje numačiusi, jog pavesti užsakovo atstovo užduotį galima tik baigtiniame sąraše išvardytiems pagal Prancūzijos teisę įsteigtiems juridiniams asmenims, Prancūzijos Respublika neįvykdė

įsipareigojimų pagal 1992 m. birželio 18 d. Tarybos direktyvą 92/50/EEB dėl viešojo paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo (OL L 209, p. 1), iš dalies pakeistą 1997 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/52/EB (OL L 328, p. 1, toliau – Direktyva 92/50), o būtent pagal jos 8 ir 9 straipsnius bei EB 49 straipsnį.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

- 2 Pagal Direktyvos 92/50 1 straipsnio a punktą „viešojo paslaugų pirkimo sutartys“ – tai atlygintinio pobūdžio sutartys, kurias raštu sudaro paslaugų teikėjas ir perkančioji organizacija, išskyrus šios nuostatos i–ix punktuose nurodytas sutartis. Pagal šios direktyvos 1 straipsnio b punktą „perkančiosiomis organizacijomis“ laikomos „valstybės, regioninės ar vietos valdžios institucijos, viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos, taip pat asociacijos, kurias sudaro viena ar daugiau tokių valdžios institucijų arba viešosios teisės reglamentuojamų įstaigų“. Šios direktyvos 1 straipsnio c punktas „paslaugos teikėją“ apibūdina kaip „bet kurį fizinį ar juridinį asmenį, įskaitant ir viešą instituciją, kuris siūlo paslaugas“.
- 3 Direktyvos 92/50 3 straipsnio 2 dalis nurodo, jog perkančiosios organizacijos užtikrina, kad nebūtų skirtingų paslaugų teikėjų diskriminacijos.
- 4 Pagal šios direktyvos 6 straipsnį ši direktyva „netaikoma viešojo paslaugų pirkimo sutartims, sudarytoms su ūkio subjektais, kurie patys yra perkančiosios organizacijos, kaip tai numatyta 1 straipsnio b punkte, remiantis išskirtine teise, kuria jos naudojasi pagal paskelbtą įstatymą ir kitus su Sutartimi suderintus teisės aktus“.

- 5 Tos pačios direktyvos 7 straipsnio 1 dalies a punktas numato, jog ji taikoma viešojo paslaugų pirkimo sutartims, kurių apskaičiuota vertė be PVM yra „ne mažesnė kaip 200 000 eurų“.
- 6 Pagal Direktyvos 92/50 8 straipsnį sutartys, kurių objektas – I A priede išvardytos paslaugos, yra sudaromos pagal šios direktyvos III–VI dalių nuostatas, t. y. joms turi būti taikoma konkurso procedūra ir jis turi būti atitinkamai paskelbtas.
- 7 Tos pačios direktyvos I A priedo 12 kategorija apima „architektūrines paslaugas; inžinerines ir integruotas inžinerines paslaugas; miestų planavimo ir landšafto planavimo paslaugas; atitinkamas mokslo ir technikos konsultavimo paslaugas; techninių bandymų ir analizės paslaugas“.
- 8 Pagal Direktyvos 92/50 9 straipsnį sutartys, kurių objektas – paslaugos, išvardytos I B priede, sudaromos remiantis šios direktyvos 14 ir 16 straipsniais. 14 straipsnis yra susijęs su bendrosiomis taisyklėmis techninėje srityje, o 16 straipsnis – su pranešimais apie sutarties sudarymo procedūros rezultatus.
- 9 Direktyvos 92/50 I B priedo 21 ir 27 kategorijos apima atitinkamai „teisines paslaugas“ ir „kitas paslaugas“.
- 10 Šios direktyvos 10 straipsnis nurodo, kad „sutartys, kurių objektas – paslaugos, išvardytos abiejuose prieduose, I A ir I B, sudaromos remiantis III – VI dalyse numatytais nuostatomis, kai vertė paslaugų, išvardytų I A priede, yra didesnė negu paslaugų, išvardytų I B priede. Kai taip nėra, jos sudaromos pagal 14 ir 16 straipsnių nuostatas“.

Nacionalinės teisės aktai

- 11 Pagal Įstatymo Nr. 85/704 1 straipsnį jo nuostatos taikomos bet kokiems statybos arba infrastruktūros darbams ir jiems eksploatuoti skirtai pramonės įrangai, kurių užsakovai yra:

„1. Valstybė ir jos įstaigos.

2. Regioninės ar vietos valdžios institucijos, jų įstaigos, pagal Urbanistikos kodekso L.321-1 straipsnį įsteigtos naujo miesto planavimo viešosios įstaigos, jų grupės bei Komunų kodekso L.166-1 straipsnyje nurodyti mišrūs susivienijimai.

3. Socialinės apsaugos kodekso L.64 straipsnyje nurodytos privačios įstaigos, jų sąjungos ir federacijos;

4. Statybos ir apgyvendinimo kodekso L.411-2 straipsnyje nurodytos mažos kainos būstų aprūpinimo privačios įstaigos bei įmonės, kurių kapitalą sudaro valstybinis ir privatus kapitalas, aprūpinančios valstybės subsidijuojamais šių įstaigų bei įmonių pastatytais būstais, skirtais nuomai.“

- 12 Pagal šio įstatymo 2 straipsnį užsakovas – tai:

„<...> pirmame straipsnyje nurodytas juridinis asmuo, kuriam statomas statinys. Kaip pagrindinis už statinį atsakingas asmuo jis atlieka bendrojo intereso įgyvendinimo funkciją, kurios negali atsisakyti vykdyti.

<...>

Programoje užsakovas apibrėžia darbų tikslus ir poreikius, kuriuos jie turi patenkinti, bei socialinio, urbanistinio, architektūrinio, funkcinio, techninio ir ekonominio pobūdžio, derinimo su kraštovaizdžiu bei aplinkos apsaugos privalomas taisykles ir reikalavimus, susijusius su statinio statyba ir naudojimu.

<...>“

- 13 To paties įstatymo 3 straipsnis nurodo:

„<...> 5 straipsnyje nurodytos sutarties apibrėžtomis sąlygomis užsakovas gali pavesti įgaliotiniui jo vardu ir jo sąskaita atlikti visas ar dalį šių užsakovo funkcijų:

1. Administracinių ir techninių reikalavimų, pagal kuriuos statinys turi būti suprojektuotas ir pastatytas, nustatymas.

2. Statinio projekto ir statybos vadovo pasirinkimas, sutarties dėl statinio statybos darbų vykdymo pasirašymas užsakovui patvirtinus statinio projekto ir statybos vadovo pasirinkimą, ir šios sutarties vykdymo administravimas.
3. Preliminarių projektų ir sutarčių dėl projekto tvirtinimas.
4. Rangovo pasirinkimas, darbų pirkimo sutarties pasirašymas tam pačiam užsakovui patvirtinus rangovo pasirinkimą ir šios sutarties vykdymo administravimas.
5. Atlyginimo už statinio projekto ir statybos vadovo užduoties įvykdymą bei darbų atlikimą sumokėjimas.
6. Pastato priėmimas ir visų veiksmų, susijusių su nurodytomis funkcijomis, atlikimas.

Įgaliotinis užsakovo atžvilgiu tik privalo gerai atlikti asmeniškai jam užsakovo pavestas funkcijas.

Vykdydamas jam pavestas funkcijas įgaliotinis atstovauja užsakovui santykiuose su trečiaisiais asmenimis, kol užsakovas konstatuoja, kad jo užduotis yra įvykdyta 5 straipsnyje nurodytos sutarties nustatytais sąlygomis. Jis gali pareikšti ieškinį teisme.“

14 Pagal Įstatymo Nr. 85-704 4 straipsnį:

„Pirmesniame straipsnyje nurodytas funkcijas neviršijant jų kompetencijos galima pavesti tik šiems asmenims:

- a) šio įstatymo pirmo straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytiems juridiniams asmenims, išskyrus viešąsias sveikatos priežiūros ir socialines įstaigas, kurios gali būti tik kitų viešų sveikatos priežiūros ir socialinių įstaigų įgaliotiniai;
- b) juridiniams asmenims, kurių bent pusę kapitalo tiesiogiai ar per tarpininką turi 1 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti juridiniai asmenys ir kurie gali teikti pagalbą užsakovui su sąlyga, kad jie nevykdo statinio projekto ir statybos vadovo arba rangovo veiklos trečiųjų asmenų sąskaita;
- c) statybos ir apgyvendinimo kodekso L.411-2 straipsnyje nurodytoms mažos kainos būstų aprūpinimo privačioms įstaigoms, bet tiksliai kitų mažos kainos būstų aprūpinimo privačių įstaigų naudai ir subsidijuojamų būstų statybos atveju;
- d) 1983 m. liepos 7 d. Įstatymo Nr. 83-597 dėl vietinių įmonių, kurių kapitalą sudaro valstybinis ir privatus kapitalas, reglamentuojamoms įmonėms, kurių kapitalą sudaro valstybinis ir privatus kapitalas;

- e) pagal Urbanistikos kodekso L.321-1 straipsnį įsteigtoms viešosioms įstaigoms ir kitoms žemėtvarkos ir miestų planavimo asociacijoms, kurias įsteigti buvo išduotas leidimas arba kurios buvo įsteigtos automatiškai pagal šio kodekso L.322-1 straipsnį;
- f) pagal 1951 m. gegužės 24 d. Įstatymo Nr. 51-592 dėl specialių izdo sąskaitų 1951 metais, iš dalies pakeisto 1962 m. rugpjūčio 8 d. Įstatymu Nr. 62-933, papildančiu žemės ūkio orientavimo įstatymą 28 straipsniu, 9 straipsnį įsteigtoms įmonėms;
- g) kiekvienam viešam ar privačiam asmeniui, kuriam pavesta įgyvendinti planus, susijusius su nurodyta plėtros zona, arba vykdyti statybos darbus <...>;
- h) įmonėms, sudariusioms Statybos ir apgyvendinimo kodekso L. 222-1 straipsnyje numatytą sutartį dėl didelių miesto kvartalų ir sugriautų gyvenamųjų kvartalų pertvarkymo darbų atlikimo <...>

Šioms regioninėms ar vietos valdžios institucijoms ir įstaigoms vykdant užsakovo pagal šį straipsnį joms pavestas funkcijas yra taikomos šio įstatymo nuostatos.

Įgaliojimo pasirašytos sutarčių sudarymo taisyklės yra taikomos užsakovui su sąlyga, kad dekretu buvo padaryti galimi pakeitimai, būtini siekiant atsižvelgti į įgaliojimo dalyvavimą.“

15 Įstatymo Nr. 85-704 5 straipsnis numato:

„Užsakovo ir 4 straipsnyje nurodytų juridinių asmenų santykius reglamentuoja sutartis, kuri, kad galiotų, privalo numatyti:

- a) statinį, kuris yra sutarties objektas, įgaliotiniui pavestas funkcijas, sąlygas, kuriomis užsakovas patvirtina, kad įgaliotinis įvykdė užduotį, pastarojo atlyginimo sąlygas, jam taikomas nuobaudas įsipareigojimų neįvykdymo atveju ir sąlygas, kuriomis sutartis gali būti nutraukiama;

<...>“

Ikiteisminė procedūra

16 Manydama, kad tam tikros Įstatymo Nr. 85-704 nuostatos, o būtent susijusios su sąlygomis, kuriomis užsakovas gali naudotis darbų vykdytojo paslaugomis ir pavesti tam tikras savo funkcijas įgaliotiniui, prieštarauja, pirma, Direktyvos 92/50 nuostatomis ir, antra, EB 49 straipsniui, Komisija 2001 m. liepos 25 d. laišku Prancūzijos Respublikai išsiuntė oficialų pranešimą, siūlydama pateikti savo pastabas.

- 17 2002 m. kovo 8 d. laišku Prancūzijos valdžios institucijos ginčijo Komisijos pareikštus kaltinimus, išskyrus susijusius su Įstatymo Nr. 85-704 6 straipsniu reglamentuojamu darbų vykdymu. Šiuo atžvilgiu jos pripažino, kad darbų vykdymo užduotis yra paslaugų teikimas Bendrijos teisės prasme, ir nurodė, kad nuo šiol jai taikomas naujas Prancūzijos viešųjų pirkimų kodeksas.
- 18 Kadangi šis atsakymas Komisijos nepatenkino, 2000 m. birželio 27 d. laišku ji pateikė pagrįstą nuomonę, nurodydama Prancūzijos Respublikai per du mėnesius nuo jos gavimo imtis būtinų priemonių.
- 19 2002 m. spalio 14 d. laišku Prancūzijos Respublika pranešė Komisijai, kad ji neatsisako 2002 m. kovo 8 d. laiške išdėstyto požiūrio.
- 20 Manydama, kad įsipareigojimų neįvykdymas, susijęs su užsakovo pavestomis funkcijomis, užsitęsė, Komisija nusprendė pareikšti šį ieškinį.
- 21 Po ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo pareiškimo Prancūzijos valdžios institucijos 2004 m. birželio 17 d. priėmė Nutartį Nr. 2004-566, iš dalies keičiančią Įstatymą Nr. 85-704 (JORE, 2004 m. birželio 19 d., p. 11020), kuri įgaliojimą atlikti užsakovo atstovo funkcijas nuo šiol leidžia suteikti bet kuriam viešam ar privačiam asmeniui, taip panaikindama reikalavimą, kad tai būtų pagal Prancūzijos teisę įsteigtas juridinis asmuo, tačiau su sąlyga, kad laikomasi tam tikrų nesuderinamumo taisyklių, kuriomis siekiama išvengti interesų konflikto. Prancūzijos vyriausybės teigimu, šis pakeitimas nėra šio ieškinio išdava ir visiškai nekeičia jos teisinio požiūrio nagrinėjant šį ieškinį.

Dėl ieškinio*Šalių argumentai*

- 22 Komisija teigia, kad Įstatymo Nr. 85-704 4 straipsnyje numačiusi, jog pavesti užsakovo atstovo užduotį galima tik konkrečiai nurodytiems pagal Prancūzijos teisę įsteigtiems juridiniams asmenims, Prancūzijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal Direktyvą 92/50, o būtent jos 8 ir 9 straipsnius, bei EB 49 straipsnį.
- 23 Komisijos manymu, pavedimas įgaliotiniui yra viešojo paslaugų pirkimo sutartis Direktyvos 92/50 1 straipsnio a punkto prasme. Pavedime numatytos užduotys priklauso šios direktyvos I A priedo 12 kategorijai, išskyrus atstovavimo užduotis, todėl Įstatymo Nr. 85-704 nuostatos pažeidžia šios direktyvos 8 straipsnį. Pavedimai, susiję tik arba daugiausia su atstovavimo užduotimis, patenka į Direktyvos 92/50 I B priedo taikymo sritį, todėl šis įstatymas taip pat pažeidžia šios direktyvos 9 straipsnį.
- 24 Be to, Komisija tvirtina, kad kalbant apie pavedimus atlikti užsakovo funkcijas, kurių vertė yra mažesnė už Direktyvoje 92/50 nustatytą ribą, ir pavedimus, susijusius tik ar daugiausia su jos I B priede nurodytomis paslaugomis, Įstatymo Nr. 85-704 4 straipsnis yra EB 49 straipsnyje įtvirtintos laisvės teikti paslaugas principo apribojimas. Toks apribojimas negali būti pateisintas nei EB 45 ir 55 straipsniais, nes atitinkamos užduotys neapima veiklos, susijusios, nors ir laikinai, su viešosios valdžios funkcijų vykdymu, nei EB 46 ir 55 straipsniais, nes šios bylos aplinkybėmis negalima remtis viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ir jos sveikatos sumetimais.

- 25 Prancūzijos vyriausybė teigia, kad Įstatyme Nr. 85-704 numatytas pavedimas atlikti užsakovo atstovo funkcijas nėra komercinio pobūdžio sutartis ir nepatenka į Direktyvos 92/50 taikymo sritį. Įgaliojimas atlieka bendrojo intereso įgyvendinimo užduotį ir nėra laikomas paslaugų teikėju. Jis atstovauja užsakovui, o tai iš esmės yra įgaliojimo suteikimo funkcija. Šiomis aplinkybėmis jam perleidžiamos funkcijos kartu su teise priimti sprendimus. Atstovavimo funkcija yra neatskiriama nuo visų įgaliojimo veiksmų, atliekamų įgaliojimo sąskaita. Vykdydamas savo funkcijas, kurios iš esmės yra perkančiosios organizacijos funkcijos, įgaliojimas turi laikytis su viešaisiais pirkimais susijusių Bendrijos direktyvų reikalavimų.
- 26 Be to, Prancūzijos vyriausybė remiasi 2001 m. liepos 12 d. Sprendimu *Ordine degli Architetti ir kt.* (C-399/98, Rink. p. I-5409), susijusiu su 1993 m. birželio 14 d. Tarybos direktyvos 93/97/EEB dėl viešojo darbų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo (OL L 199, p. 54) taikymu. Iš Teisingumo Teismo argumentų šiame sprendime, kurie pagal analogiją taikomi šios bylos aplinkybėmis, matyti, kad jei atlygintinio pobūdžio sutartis yra pavedimo sutartis, jai galima netaikyti su viešaisiais pirkimais susijusių Bendrijos direktyvų. Pakanka, kad pačiam įgaliojiniui būtų privalomi šiomis direktyvomis nustatyti reikalavimai. Tačiau Įstatymas Nr. 85-704 įgaliojimo sudarytoms sutartims taiko tuos pačius reikalavimus kaip ir užsakovo sudarytoms sutartims.
- 27 Prancūzijos vyriausybės manymu, kadangi pavedimas atlikti užsakovo atstovo funkcijas pasižymi tokiais požymiais, dėl kurių jis negali būti prilyginamas paslaugų teikimo sutarčiai, Įstatymo Nr. 85-704 4 straipsnis neprieštarauja EB 49 straipsniui.

Teisingumo Teismo vertinimas

Pirminės pastabos

- 28 Įstatymo Nr. 85-704 3 straipsnis numato, kad 5 straipsnyje nurodytos sutarties apibrėžtomis sąlygomis užsakovas gali pavesti įgaliotiniui jo vardu ir jo sąskaita atlikti visas ar dalį savo funkcijų. Šio įstatymo 4 straipsnis numato, kad pavesti užsakovo užduotį galima tik asmenims, priklausantiems konkrečiai nurodytoms kategorijoms. Prancūzijos vyriausybė neginčijo, jog šie asmenys turi būti, kaip teigia Komisija, pagal Prancūzijos teisę įsteigti juridiniai asmenys.
- 29 Aišku, po šio ieškinio pareiškimo Prancūzijos valdžios institucijos pakeitė Įstatymą Nr. 85-704, įgaliojimą atlikti užsakovo atstovo funkcijas nuo šiol leidamos suteikti bet kuriam viešam ar privačiam asmeniui, taip panaikindamos reikalavimą, kad tai būtų pagal Prancūzijos teisę įsteigtas juridinis asmuo. Tačiau teigtina, kad įsipareigojimų neįvykdymas turi būti vertinamas atsižvelgiant į padėtį valstybėje narėje pasibaigus pagrįstoje nuomonėje nustatytam terminui (žr. visų pirma 2003 m. sausio 16 d. Sprendimo *Komisija prieš Jungtinę Karalystę*, C-63/02, Rink. p. I-821, 11 punktą ir 2004 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją*, C-313/03, dar nepaskelbto Rinkinyje, 9 punktą). Į vėlesnius pakeitimus Teisingumo Teismas neatsižvelgia (žr. ypač 2004 m. lapkričio 18 d. Sprendimo *Komisija prieš Airiją*, C-482/03, dar nepaskelbto Rinkinyje, 11 punktą ir 2005 m. balandžio 14 d. Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją*, C-341/02, Rink. p. I-2733, 33 punktą).
- 30 Tokiomis aplinkybėmis reikia išnagrinėti, ar Įstatymo Nr. 85-704 4 straipsnis atitinka, pirma, Direktyvos 92/50 nuostatas ir, antra, EB 49 straipsnyje įtvirtintą laisvės teikti paslaugas principą.

- 31 Dėl nurodomo Direktyvos 92/50 pažeidimo pirmiausia reikia patikrinti, ar ir kiek Įstatyme Nr. 85-704 apibrėžtas pavedimas atlikti užsakovo atstovo funkcijas patenka į šios direktyvos taikymo sritį. Šiuo atžvilgiu reikia priminti, jog ši direktyva netaikoma sutartims, kurių vertė yra mažesnė už šioje direktyvoje nustatytą ribą.
- 32 Dėl kaltinimo, susijusio su EB 49 straipsnio pažeidimu, reikia pažymėti, kad EB sutarties nuostatos dėl laisvo judėjimo turi būti taikomos į Direktyvos 92/50 taikymo sritį nepatenkančioms viešųjų pirkimų sutartims. Nors tam tikros sutartys nepatenka į Bendrijos direktyvų viešųjų pirkimų srityje taikymo sritį, jas sudarančios perkančiosios organizacijos privalo laikytis Sutarties pagrindinių nuostatų, konkrečiai kalbant, diskriminacijos dėl pilietybės draudimo principo (šiuo klausimu žr. 2000 m. gruodžio 7 d. Sprendimo *Telaustria ir Telefonadress*, C-324/98, Rink. p. I-10745, 60 punktą ir 2002 m. birželio 18 d. Sprendimo *HI*, C-92/00, Rink. p. I-5553, 47 punktą bei 2001 m. gruodžio 3 d. Nutarties *Vestergaard*, C-59/00, Rink. p. I-9505, 20 punktą).
- 33 Tai taikoma viešųjų paslaugų, kurių vertė nesiekia Direktyva 92/50 nustatytos ribos, pirkimų atveju. Vien aplinkybė, kad Bendrijos teisės aktų leidėjas nusprendė, jog direktyvose, susijusiose su viešaisiais pirkimais, numatytos konkrečios ir griežtos procedūros nėra tinkamos mažos vertės viešųjų pirkimų sutarčių atveju, nereiškia, kad pastarosios nepatenka į Bendrijos teisės taikymo sritį (žr. minėtos nutarties *Vestergaard* 19 punktą). Be to, sutartims, nepatenkančioms į Direktyvos 92/50 taikymo sritį, pavyzdžiui, koncesijos sutartims, ir toliau taikomos bendrosios Sutarties nuostatos (šiuo klausimu žr. 2005 m. liepos 21 d. Sprendimo *Coname*, C-231/03, Rink. p. I-7287, 16 punktą).
- 34 Galiausiai primintina, kad pagal EB 45 straipsnio pirmąją pastraipą ir EB 55 straipsnį kalbant apie suinteresuotąją valstybę narę į EB 49 straipsnio taikymo sritį nepatenka veikla, susijusi, nors ir laikinai, su viešosios valdžios funkcijų vykdymu šioje valstybėje.

Dėl kaltinimo, susijusio su Direktyvos 92/50 pažeidimu

- 35 Direktyvos 92/50 1 straipsnio a punktas apibrėžia „viešo paslaugų pirkimo sutarties“ sąvoką. Ši nuostata numato, jog šios sutartys – tai atlygintinio pobūdžio sutartys, kurias raštu sudaro paslaugų teikėjas ir perkančioji organizacija.
- 36 Siekiant nustatyti, ar pavedimo atlikti užsakovo atstovo funkcijas sutartis Įstatymo Nr. 85-704 prasme patenka į Direktyvos 92/50 taikymo sritį, reikia nagrinėti, ar tenkinami jos 1 straipsnio a dalyje įtvirtinti kriterijai. Kadangi ši nuostata tiesiogiai nenurodo valstybių narių teisės nustatant jos reikšmę ir taikymo sritį, nereikia aiškintis, kaip ši sutartis vertinama pagal Prancūzijos teisę.
- 37 Šiuo atveju atrodo, kad minėti kriterijai yra tenkinami.
- 38 Pirmiausia Įstatymo Nr. 85/704 5 straipsnis numato, kad užsakovo ir užsakovo atstovo santykiai yra apibrėžti jų raštu sudaryta sutartimi. Be to, iš tos pačios nuostatos išplaukia, kad užsakovo atstovas gauna atlyginimą. Todėl ši sutartis gali būti laikoma raštu sudaryta atlygintinio pobūdžio sutartimi.
- 39 Be to, kalbant apie „perkančiųjų organizacijų“ sąvoką, pagal Direktyvos 92/50 1 straipsnio b punktą tai yra „valstybės, regioninės ar vietos valdžios institucijos, viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos, taip pat asociacijos, kurias sudaro viena ar daugiau tokių valdžios institucijų arba viešosios teisės reglamentuojamų įstaigų“.

- 40 Tačiau Įstatymo Nr. 85-704 1 straipsnis numato, kad asmenys, galintys atlikti užsakovo funkcijas, yra valstybė, jos įstaigos, regioninės ar vietos valdžios institucijos, jų įstaigos, naujo miesto planavimo viešosios įstaigos, jų grupės bei mišrūs susivienijimai. Pagal šį įstatymą pavedimo atlikti užsakovo atstovo funkcijas sutartis gali taip pat sudaryti Socialinės apsaugos kodekso L. 64 straipsnyje nurodytos privačios įstaigos, jų sąjungos ir federacijos bei mažos kainos būstų aprūpinimo privačios įstaigos ir įmonės, kurių kapitalą sudaro valstybinis ir privatus kapitalas, aprūpinančios valstybės subsidijuojamais šių įstaigų bei įmonių pastatytais būstais, skirtais nuomai.
- 41 Šiuo atveju neginčytina, kad šie asmenys gali būti perkančiosios organizacijos Direktyvos 92/50 1 straipsnio b punkto prasme.
- 42 Galiausiai direktyvos 1 straipsnio c punktas „paslaugos teikėją“ apibūdina kaip „bet kurią fizinę ar juridinę asmenį, įskaitant ir viešą instituciją, kuris siūlo paslaugas“. Pagal EB 50 straipsnį „paslaugos – tai tokios paslaugos, kurios paprastai yra teikiamos už užmokestį ir kurių nereglamentuoja nuostatos dėl prekių, kapitalo ir asmenų judėjimo laisvės“. Sutartys, kurių objektas yra Direktyvos 92/50 I A priede išvardytos paslaugos, sudaromos remiantis jos III–VI dalių nuostatomis, o sutartys, kurių objektas – I B priede išvardytos paslaugos, — remiantis 14 ir 16 straipsniais.
- 43 Asmenys, kuriems galima pavesti užsakovo atstovo funkcijas, yra išvardyti Įstatymo Nr. 85-704 4 straipsnyje. Reikia pažymėti, kad dalis šių asmenų patys gali būti perkančiosios organizacijos Direktyvos 92/50 1 straipsnio b punkto prasme. Jei tiesa, kad šios direktyvos 6 straipsnis iš savo taikymo srities pašalina viešojo paslaugų pirkimo sutartis, sudarytas su subjektu, kuris pats yra perkančioji organizacija, remiantis išimtinė teise, kuria ji naudojasi pagal paskelbtą įstatymą ir kitus teisės aktus, reiškia, kad šios bylos aplinkybėmis šios sąlygos nėra patenkinamos.

- 44 Asmenys, kuriems galima pavesti užsakovo atstovo funkcijas, gali būti laikomi „paslaugų teikėjais“, jeigu įgaliojimu jiems pavestos funkcijos taikant Įstatymo Nr. 85-704 3 straipsnį prilygsta paslaugų teikimui Bendrijos teisės prasme.
- 45 Šiuo atžvilgiu Prancūzijos vyriausybės pateikti argumentai siekiant pagrįsti, kad įgaliotinis neteikia paslaugų, yra nepriimtini.
- 46 Iš Įstatymo Nr. 85-704 3 straipsnio, išvardijančio funkcijas, kurias užsakovas gali patikėti įgaliotiniui, matyti, kad pavedimas atlikti užsakovo atstovo funkcijas nėra vien sutartis, kuria įgaliotinis įsipareigoja atstovauti užsakovą. Šios funkcijos apima įvairias užduotis, susijusias, pirma, su administracinės ir techninės pagalbos teikimu ir, antra, su atstovavimu užsakovui.
- 47 Pirmiausia dėl klausimo, ar atstovavimo funkcija yra neatskiriama nuo visų įgaliotinio įgaliotojo vardu vykdomų veiksmų, kaip tai tvirtina Prancūzijos vyriausybė, teigtina, kad šias skirtingas užduotis galima visiškai atskirti. Iš tiesų, pagal Įstatymo Nr. 85-704 3 straipsnį užsakovas gali pavesti įgaliotiniui visas ar dalį šioje nuostatoje išvardytų funkcijų. Be to, reikia pripažinti, kad, kaip tai teisingai pabrėžė generalinis advokatas savo išvados 37 punkte, nėra priežasčių, dėl kurių šioms užduotims būtų draudžiama taikyti skirtingas sistemas.
- 48 Taip pat dėl minėtų funkcijų pobūdžio reikia nurodyti, kad klausimas, ar įgaliotinis padeda atlikti bendrojo intereso įgyvendinimo užduotį, nėra lemiamas siekiant

nustatyti, ar jis teikia paslaugas. Iš tiesų viešųjų pirkimų srityje įprasta, kad perkančioji organizacija trečiajam asmeniui patikėtų ekonominio pobūdžio užduotį siekdama patenkinti poreikį įgyvendinti bendrąjį interesą. Šis teiginys grindžiamas tuo, kad Direktyva 92/50, išskyrus tam tikrus atvejus, taikoma viešojo paslaugų pirkimo sutartims, kurias perkančioji organizacija sudaro saugumo srityje.

49 Galiausiai reikia nustatyti, ar pavedimu atlikti užsakovo atstovo funkcijas perduodamos viešosios valdžios funkcijos, kaip tvirtina Prancūzijos vyriausybė. Nagrinėjant šį klausimą daroma prielaida, kad nagrinėjamų funkcijų vykdymas apima tiesioginę užsakovo viešosios valdžios funkcijų vykdymą.

50 Šiuo atžvilgiu Prancūzijos vyriausybė nenurodo aplinkybių, kurioms esant perkančioji organizacija yra atsakinga už viešosios įstaigos „vidaus“ valdymo struktūrą Teisingumo Teismo praktikos prasme (šiuo klausimu žr. 1999 m. lapkričio 18 d. Sprendimo *Teckal*, C-107/98, Rink. p. I-8121, 50 punktą ir minėto sprendimo *Coname* 26 punktą). Iš tiesų negalima daryti prielaidos, kad įgaliotojas kontroliuoja įgaliotinį taip, kaip savo tarnybas, ir kad įgaliotinis pagrindinę savo veiklą vykdo su viešosios valdžios institucija ar institucijomis, kurios jį kontroliuoja (šiuo klausimu žr. 2005 m. sausio 11 d. Sprendimo *Stadt Halle ir RPL Lochau*, C-26/03, Rink. p. I-1, 49 punktą).

51 Administracinės ir techninės pagalbos užduotys, pavyzdžiui, administracinių ir techninių reikalavimų, pagal kuriuos statinys turi būti suprojektuotas ir pastatytas, nustatymas, atrodo, yra paslaugų teikimas Direktyvos 92/50 I A priedo 8 straipsnio prasme, o įgaliotinis nevykdo viešosios valdžios funkcijų.

- 52 Dėl pavedimo atlikti užsakovo atstovo funkcijas sutarčių, kurių objektas – užduotys, apimančios atstovavimo funkciją, visų pirma pažymėtina, kad aplinkybės, jog paslauga teikiama vykdant šią sutartį, nepakanka jai pašalinti iš Direktyvos 92/50 taikymo srities. Šis teiginys grindžiamas tuo, kad, atsižvelgiant į Komisijos pateiktą pavyzdį, perkančiosios organizacijos su jos advokatu sudaryta pavedimo sutartis pagal šios direktyvos 9 straipsnį ir I B priedo 21 punktą patenka į jos 14 ir 16 straipsnių taikymo sritį.
- 53 Pagal Įstatymo Nr. 85-704 3 straipsnį įgaliotiniui galima pavesti įvairias užduotis, apimančias atstovavimo užsakovui funkciją. Tai taikoma pasirašant sutartį dėl statinio projekto ir statybos vykdymo bei darbų pirkimo sutartį ir kai įgaliotinis sumoka atlyginimus atrinktiems paslaugų tiekėjams bei rangovams.
- 54 Kaip teisingai pabrėžė generalinis advokatas savo išvados 41 punkte, nors įgaliotiniui pavedama pasirašyti sutartį dėl statinio projekto ir statybos vykdymo bei darbų pirkimo sutartį užsakovo vardu, jis savo veiksmus atlieka nepakankamai savarankiškai, kad būtų galima laikyti, jog jam perduotos viešosios valdžios funkcijos. Iš tiesų pagal Įstatymo Nr. 85-704 2 straipsnį užsakovas – pagrindinis už darbus atsakingas asmuo – atlikdamas šį vaidmenį vykdo bendrojo intereso įgyvendinimo funkciją, kurios jis negali atsisakyti vykdyti. Be to, įgaliotinis gali imtis veiksmų tik užsakovui patvirtinus. Užsakovas užtikrina atlyginimo paslaugų teikėjams ir rangovams finansavimą, todėl įgaliotinis ir šioje srityje neturi diskrecijos. Jis tik paskolina lėšų, kurias jam atlygina užsakovas.
- 55 Tokiomis aplinkybėmis pavedimo atlikti užsakovo atstovo funkcijas sutartys, kurių objektas – užduotys, apimančios užsakovo atstovavimo funkciją, patenka į Direktyvos 92/50 9 straipsnio ir I B priedo taikymo sritį.

56 Teisingumo Teismo argumentacija minėto sprendimo *Ordine degli Architetti ir kt.*, susijusio su Direktyvos 93/37 taikymu, 100 punkte negali paneigti šios išvados. Teisingumo Teismas pastebėjo, jog dėl šios direktyvos laikymosi infrastruktūros darbų atlikimo atveju jam nurodytomis aplinkybėmis nėra būtina, kad komunos administracija pati taikytų šioje nuostatoje numatytas sutarties sudarymo procedūras. Šios direktyvos veiksmingumas buvo užtikrintas, kai nacionalinės teisės aktas leido komunos administracijai pavesti statybos leidimą turinčiam statybos vykdytojui atlikti sutartus darbus remiantis nurodytomis procedūromis.

57 Šis vertinimas buvo pritaikytas specialių teisės aktų urbanizmo srityje, pagal kuriuos leidimo statybai suteikimas reiškia, kad jo turėtojas turi mokėti įnašą jo infrastruktūros projekto išlaidoms padengti. Tačiau jis gali įsipareigoti tiesiogiai atlikti infrastruktūros darbus, atskaitydamas visą ar dalį mokėtinos sumos. Esant šiai prielaidai Teisingumo Teismas nusprendė, kad tai buvo viešasis darbų pirkimas Direktyvos 93/37 prasme. Tačiau, kadangi komuna neturi teisės pasirinkti asmens, įpareigoto atlikti infrastruktūros darbus, o jį nustato įstatymas, dėl to, kad jis yra sklypų, kuriuose atliekami darbai, savininkas ir leidimo statyti turėtojas, galima konstatuoti, kad leidimo turėtojas, kuris pagal įstatymą yra vienintelis asmuo, galintis atlikti darbus vietoj komunos, gali taikyti sutarties sudarymo procedūras užuot mokėdamas įnašą infrastruktūros išlaidoms padengti. Ši situacija skiriasi nuo situacijos, reglamentuojamos Įstatymu Nr. 85-704, kuris suteikia užsakovui teisę pasirinkti įgaliotinį ir nenumato išankstinių pareigų, už kurių įvykdymą pastarajam būtų mokamas atlyginimas.

58 Atsižvelgiant į pateiktus argumentus reikia pripažinti, kad tokia pavedimo sutartis, kokia nurodyta Įstatyme Nr. 85-704, yra viešo paslaugų pirkimo sutartis Direktyvos 92/50 1 straipsnio a punkto prasme ir patenka į jos taikymo sritį.

- 59 Todėl nagrinėtina, ar Įstatymo Nr. 85-704 4 straipsnis, kuris nurodo, kad įgaliotinio vaidmenį gali atlikti tik pagal Prancūzijos teisę įsteigti konkrečiai nurodyti juridiniai asmenys, atitinka Direktyvos 92/50 nuostatas.
- 60 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad minėta direktyva siekiama pagerinti galimybę paslaugų teikėjams patekti į sutarčių sudarymo procedūrą, kad būtų panaikinta praktika, ribojanti konkurenciją apskritai ir kitų valstybių narių piliečių dalyvavimą sutartyse. Šie principai pakartojami tos pačios direktyvos 3 straipsnio 2 dalyje, kuri draudžia skirtingų paslaugų teikėjų diskriminaciją.
- 61 Reikia pripažinti, kad Įstatymo Nr. 85-704 4 straipsnis neatitinka vienodo požiūrio į skirtingus paslaugų teikėjus principo, nes ši nuostata nurodo, kad užsakovo atstovo užduotį galima patikėti tik pagal Prancūzijos teisę įsteigtiems juridiniams asmenims, priklausantiems konkrečiai nurodytoms kategorijoms.
- 62 Be to, net nesant būtinybės nustatyti, kurios paslaugos priklauso Direktyvos 92/50 I A priedui, o kurios – šios direktyvos I B priedui ir kokią poveikį šiomis aplinkybėmis gali turėti jos 10 straipsnio taikymas, akivaizdu, kad Įstatymas Nr. 85-704 nenumato jokios konkurso procedūros pasirenkant įgaliotinį.
- 63 Šiomis aplinkybėmis kaltinimas, susijęs su Direktyvos 92/50 pažeidimu, yra pagrįstas.

Dėl kaltinimo, susijusio su EB 49 straipsnio pažeidimu

- 64 Kalbant apie viešuosius pirkimus, nepatenkančius į Direktyvos 92/50 taikymo sritį, lieka nustatyti, ar Įstatymo Nr. 85-704 4 straipsnis atitinka EB 49 straipsnyje įtvirtintą laisvės teikti paslaugas principą.
- 65 Visų pirma reikia pažymėti, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 49–55 punktų, tokia pavidimo atlikti užsakovo atstovo funkcijas sutartis, kokia nurodyta Įstatyme Nr. 85-704, nepatiki įgaliotiniui užduočių, priklausančių viešosios valdžios funkcijoms, nesvarbu, ar tai yra jam pavestos administracinės ar techninės pagalbos ar atstovavimo užduotys. Todėl EB 45 ir 55 straipsniuose numatyta išimtis šioje byloje neturi būti taikoma.
- 66 EB 49 straipsnis draudžia laisvės teikti paslaugas Europos Bendrijoje apribojimus, taikomus valstybių narių nacionaliniams subjektams, įsisteigusiems kitoje Bendrijos valstybėje negu valstybė, kurios subjektas yra asmuo, kuriam tos paslaugos teikiamos. Be to, iš nusistovėjusios teismų praktikos išplaukia, kad ši nuostata reikalauja panaikinti bet kokią laisvės teikti paslaugas apribojimą, net jeigu jis taikomas neskiriant nacionalinių ir kitų valstybių narių paslaugų teikėjų, kai juo draudžiama ar sudaroma kliūčių kitoje valstybėje narėje įsisteigusio ir joje teisėtai analogiškas paslaugas teikiančio paslaugų teikėjo veiklai (žr. visų pirma 2004 m. liepos 13 d. Sprendimo *Komisija prieš Prancūziją*, C-262/02, Rink. p. I-6569, 22 punktą ir sprendimo *Bacardi France*, C-429/02, Rink. p. I-6613, 31 punktą bei minėtą teismų praktiką).

- 67 Konkrečiai kalbant, valstybė narė negali paslaugų teikimui jos teritorijoje nustatyti tokių pačių reikalavimų kaip įsisteigimui, nes tokiu atveju Sutarties nuostatos, skirtos užtikrinti laisvą paslaugų teikimą, taptų neveiksmingos (žr. 1991 m. vasario 26 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją*, C-180/89, Rink. p. I-709, 15 punktą).
- 68 Šiuo atveju reikia pripažinti, kad Įstatymo Nr. 85-704 4 straipsnis yra kliūtis laisvei teikti paslaugas EB 49 straipsnio prasme, nes juo buvo suteikta galimybė pavesti užsakovo atstovo užduotį tik baigtiniame sąraše nurodytiems pagal Prancūzijos teisę įsteigtiems juridiniams asmenims.
- 69 Tačiau EB 46 straipsnis, nagrinėjamas kartu su EB 55 straipsniu, leidžia laisvės teikti paslaugas apribojimus, pateisinamus viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ir jos sveikatos sumetimais. Vis dėlto išnagrinėjus bylos medžiagą tokio pateisinimo pagrįsti negalima.
- 70 Šiomis aplinkybėmis kaltinimas, susijęs su EB 49 straipsnio pažeidimu, yra pagrįstas.
- 71 Atsižvelgiant į pirmiau nurodytus argumentus, reikia pripažinti, jog Įstatymo Nr. 85-704 4 straipsnyje numachiusi, kad pavesti užsakovo atstovo užduotį galima tik baigtiniame sąraše nurodytiems pagal Prancūzijos teisę įsteigtiems juridiniams asmenims, Prancūzijos Respublika neįvykdė išipareigojimų pagal Direktyvą 92/50 ir EB 49 straipsnį.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 72 Pagal Procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Kadangi Komisija prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas ir Prancūzijos Respublika pralaimėjo bylą, pastaroji turi jas padengti.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

1985 m. liepos 12 d. Įstatymo Nr. 85-704 dėl viešojo užsakovo funkcijų ir jų santykio su privataus statinio projekto ir statybos vadovo funkcijomis, iš dalies pakeisto 1996 m. lapkričio 14 d. Įstatymu Nr. 96-987, susijusiu su sutarties dėl miesto atnaujinimo įgyvendinimu, 4 straipsnyje numčiusi, kad pavesti užsakovo atstovo užduotį galima tik baigtiniame sąraše išvardytiems pagal Prancūzijos teisę įsteigtiems juridiniams asmenims, Prancūzijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal 1992 m. birželio 18 d. Tarybos direktyvą 92/50/EEB dėl viešojo paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo, iš dalies pakeistą 1997 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/52/EB, ir EB 49 straipsnį.

Parašai.